

LIDÉ A ZEMĚ

jarní inspirace na cesty

samostatně neprodejná příloha

outdoor speciál 4/09

duben 2009

jarní inspirace na cesty

LIDÉ A ZEMĚ

Vysoko v horách!

Je libo treky a lezení v Peru, Tyrolsku či na Novém Zélandě?

Švýcarsko

Téma pro všechny, kteří propadli kouzlu alpských štítů

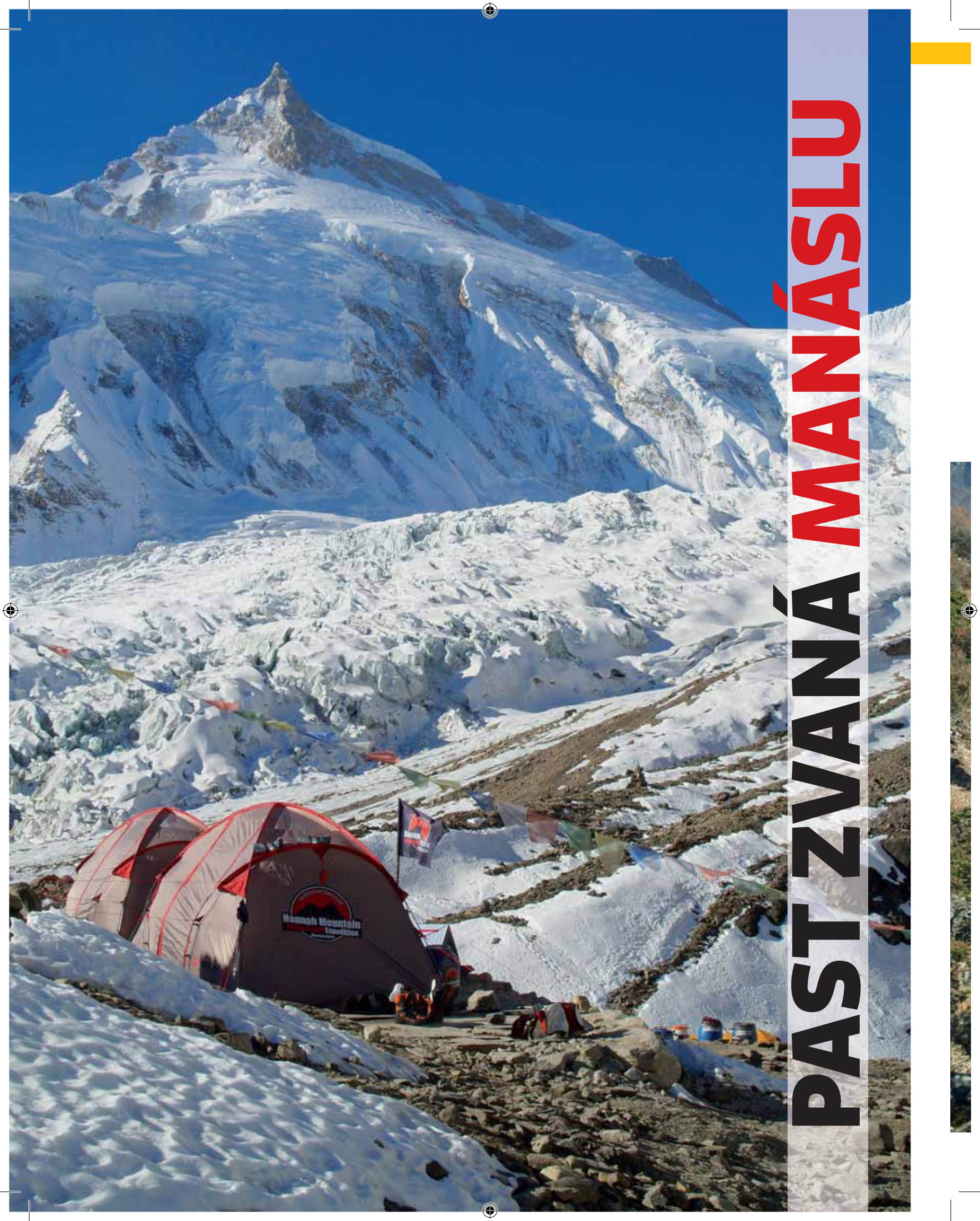

Divokými peřejemi na raftu

Island, ostrov spokojených

CESTOVÁNÍ ● ADRENALIN ● TREKY ● POHYB ● SPORT ● DÁLKY

PAST ZVANÁ MANÁSLU

Skupina českých horolezců ve složení Milan Wlasák, Pavel Krupička a Honza Krabec se pokusila o zdolání vrcholu himálajské osmitisícovky Manáslu. Drama v ledové pustině skončilo remízou: horolezci se vrátili živí a zdraví do tábora, ale výstup na vrchol museli vzdát.

Rotor helikoptéry se zastavil. Rozvířený prach z okolí heliportu, jediného místa široko daleko kolem vesnice Samagaon, kde se může přistát, se pomalu usadil zpět na hliněnou zem. Pilot zkontroloval všechny ovládací prvky v kokpitu, uvolnil bezpečnostní pás a vystoupil na betonový kruh s velkým bílým písmenem H.

Na okraji heliportu již netrpělivě čekal Karma se svým bratrem Purim. Oba byli v Samagaon již dva dny. Dorazili sem s karavanou vezoucí věci, vybavení a jídlo pro českou horolezeckou expedici. Nebylo to první setkání s českými horaly. Karma je známý šerpa a oblíbený kuchař, který má mezi českými horolezci dobré jméno. Oba byli na cestě do Sama skoro týden. Vezli věci,

které měli horolezci uloženy v depozitu v Káthmándú a které se zdály být ještě použitelné či stravitelné. Výběr nebyl těžký. Karma vzal vše, co vypadalo dobře. Sice v e-mailové komunikaci naznačoval, že ne všechny konzervy budou voňavé, ale věděl, že břicha českých horalů jsou nenasytná a drobné nesrovnalosti v záručních dobách a datech doporučené spotřeby budou, řekněme pomínuty, nebo přehlédnuty. Teď tu stál společně s bratrem a snad i zbytkem vesnice a čekal, až se po roce opět shledá s přáteli z Čech. Dveře se otevřely a trojice mužů mačkajících se mezi sudy, krabicemi a batohy na zadní sedačce kokpitu helikoptéry mohla konečně ven. Horolezci byli plní zážitků z letu, který probíhal celkem pokojně, i když samotný start přetíženého stroje nebyl jednoduchý. Ale jakmile se dostali do hor, kde je přivítala modrá obloha,

a poprvé uviděli majestátní osmitisícovku Manáslu, bylo vše zapomenuto. Nikdo už si nevzpomněl na zdoluhavé vyřizování formalit, dohady s pilotem a další trable. Při pohledu na Manáslu bylo vzrušení z blízkosti vysněného cíle tak velké, že zastínilo všechny předchozí zážitky.

První zimní výstup na osmitisícovku

„Známe se roky, a přece jsme se nikdy nesnažili spolu vyjet ani někam do Alp. Teď jsme společně stáli před obrovskou výzvou – zimní Manáslu!“ říká Honza Krabec, který vystoupil společně s Honzou Vestákem na Gašerbrum II (8056 m n. m.) v roce 2006. Milan Wlasák dodává: „Majestátní a krásný vrchol Manáslu jsme z uctivé vzdálenosti sledovali během zimního treku v roce 2006, respektive 2007, a už tehdy nás oba nezávisle na sobě uchvátil. To jsme ještě netušili, jak hluboko se nám vryl do paměti.“ Když se na jaře předchozího roku Honza s Milanem pracovním setkali, dostalo se i na horolezectví. Oba měli v sobě velkou touhu: vydat se opět na osmitisícový kopec. Ten poslední byl v obou případech Gašerbrum II. Jenže u Milana se jednalo o smutnou historii. Jeho výstup byl v létě 2007 zmařen německou komerční výpravou, která porušila všechny zásady pohybu v nebezpečném terénu. Odtrhla lavinu, která zbytečně zmařila čtyři lidské životy. Během záchranných prací pak Milanova výprava přišla o všechno vybavení potřebné k dosažení vrcholu, zanechané ve výškových táborech. Při onom setkání si Honza povzdychl, že ve standardním sezonním období

by tento vrchol nepřinesl nic nového. Milan, který prošel řadou polárních akcí, téměř vzápětí dodal ono rozhodující: „Jasně. V sezoně nic nového. Ale co v zimě?“ To byl nápad! Tak se zrodil plán, později už honosně nazvaný „Hannah Mountain of the Spirit Expedition, Manaslu 8163 m, The First Czech 8000 Winter Ascent“.

„Vydat se na osmu v zimě mělo pro nás několik rovin. Tou první bylo pohybovat se po kopci v klidu, bez přítomnosti dalších stovek lidí. Vždyť například na Gašerbrumu bylo společně s naší skupinou dalších skoro padesát Čechů, a to nepočítám ostatní výpravy. Zimní výstup s sebou nese kromě mnoha výhod i fakt, že je člověk odkázán jen sám na sebe. Nejsou zde upevněná fixní lana ani jinak zajištěné cesty. Prostě čistá forma slézání kopců, a o to nám šlo. Druhá věc jsou podmínky v zimním Himálaji. Je to především stále počasí, oproti kterému stojí velmi nízké teploty jdoucí hluboko pod bod mrazu,“ popisuje Milan Wlasák pohnutky vedoucí k organizaci horolezecké výpravy, o kterou se ještě nikdo nepokusil. Proč? Je tam prostě velká zima. Jenže Milan Wlasák se s Pavlem Krupičkou považují hlavně za polárníky. Společně si prožili své a o zimě by mohli dlouho vyprávět. O historii i budoucnosti: Milan s Pavlem plánují ojedinělou polární expedici a zimním výstupem na osmitisícovku se chtěli přiblížit podmínkám v nehostinné krajině Antarktidy. Nic si nenalhávejme, dosud se nikdo z českých horolezců o zimní výstup nepokusil, a to byla také velká hnací síla pro tuto výpravu.

**Při výstupu se brzy začne
zvětšovat vzdálenost mezi
horolezci a místními.**

Treky v Nepálu

Máte-li zájem dotknout se magických osmitisícových hor, pak je mnoho možností, jak se dostat do jejich blízkosti, popřípadě přímo do základních táborů horolezeckých expedic. Mezi nejznámější patří treky v Nepálu okolo Annapuren, Dhaulagiri, Mustang trek, či treky do BC pod Kančenžengou a nakonec i trek pod nejvyšší horu světa, Mt. Everest. Mezi velmi zajímavé patří treky v Karakoram (Pákistán). Ten nejzajímavější je asi do základního tábora druhé nejvyšší hory světa K2 a dalších osmitisícových velikánů v jejím sousedství, jakými jsou například Broad Peak, Gašerbrum I a II a další. Kromě samotného cíle a rušného života v základních táborech jsou nezapomenutelným zážitkem věže Trango či ledopád Baltoro, který vzniká soutokem hned několika ledopádů z okolních velikánů.

Podrobné informace naleznete například na www.velehory.cz

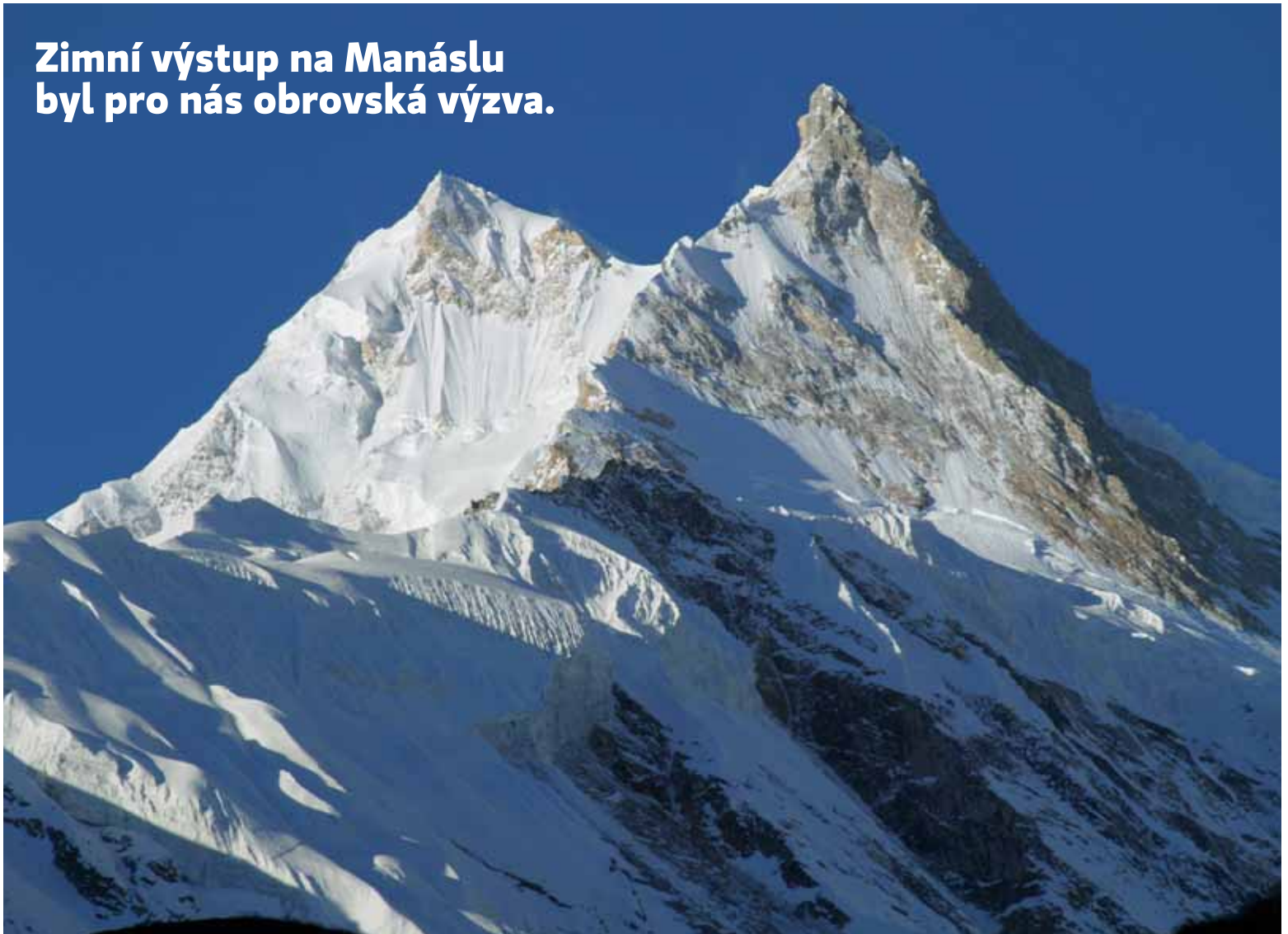
Do základního tábora

Prostor před lodžii v Samagaonu zaplnilo asi dvacet Nepálců. Bylo chladno. Muži měli na sobě staré převozy, prošoupané svetry, obyčejné kalhoty a sandály, nebo ochozené tenisky. Nervózně přešlapovali kolem hromady plastových sudů a haldy batohů. Přes půl tuny materiálu bylo potřeba odnést na místo základního tábora. Po necelé hodině se nosiči dali do pohybu. Tento proces je vždy obdivuhodný. Záleží pak na lokalitě a míře turismu, od

kteří se odvíjí doba strávená s dohadou a vážením nákladu. Každý z nosičů si na svá bedra bere dvaceti- až třicetakilovou nálož. Tady v Samagaonu byl turistický ruch evidentně v plenkách, protože se tento proces odbyl bez velkých dohadů.

Zimní výstup na Manáslu byl pro nás obrovská výzva.

Manáslu, hora, na které se rozjímá

Manáslu (známá také jako Kutang) je s 8163 metry osmou nejvyšší horou světa. Nachází se v pohoří Mansiri Himal v oblasti nepálského Himálaje. Název pochází ze sanskrtského slova Manasa a lze jej přeložit jako „Mountain of the Spirit“, „Hora duchovna“. Manáslu je nejvyšším vrcholem masivu Gurkha a leží asi 70 km východně od osmitisícové Annapurny. Ze svahu hory stékají do údolí ledovce Manáslu, Pungen a Thulagi.

Z vrcholu Manáslu poprvé shlédli 9. května 1956 japonský horolezec Toshio Imanishi a nepálský šerpa Gyalzen Norbu, členové japonské expedice. První český výstup se v roce 1989 povedl Josefu Rakoncajovi. Úspěšní byli ještě Martin Minařík (1999) a Zuzana Hofmannová, František Kolář a Pavel Matoušek (2006).

První zimní výstup se podařil členům polské expedice vedené Krzyszkem Wielickim – 12. 1. 1984 stanuli na vrcholu Maciej Berbeka a Ryszard Gajewski.

Muži prošli vesnicí a za posledním domkem začali strmě stoupat. Je celkem běžné, že netrvá dlouho a začne se zvětšovat odstup mezi nosiči a nebojácnými horolezci. Je to vždy okamžik, kdy si vnímavý návštěvník uvědomí sílu místních lidí, kteří zde z našeho pohledu žijí dost jednoduše a v těžkých podmínkách. S obdivem a úctou stoupali za vzdalujícími se nosiči i tři čeští horolezci. Pochod ale netrval dlouho. Manáslu má od ostatních himálajských či karakoramských velikánů jednu zvláštnost, base camp (tedy základní tábor) leží v podstatě kousek nad vesnicí. Proto se všichni po necelých pěti hodinách chůze opět setkávají na místě základního tábora.

„Když nosiči odešli, ocitli jsme se sami na úpatí Manáslu. Cítil jsem chvění a omamný pocit. Připadal jsem si jako malý kluk, který dostal vytouženou hračku. Bylo to prostě nádherné. Věděli jsme, že od teď je to jen na nás. A navíc přítomnost té nádherné hory byla okouzující,“ svěřuje se se svými pocity Honza Krabec.

Rutina v Manáslu BC

Místo kempu leží na velké plošině ve výšce 4854 m n. m., ze které je výhled do celého údolí Samagaonu. Dva dny trvalo budování tábora, který se skládal ze dvou obytných stanů, kuchyně, společenského stanu a skladu. Výraznou dominantou base campu byl velký chörten, ze kterého se do čtyř

Tábor jsme budovali dva dny: obytné stany, sklad i kuchyni.

světových stran táhla lanka s modlitebními praporečky. Za táborem protékal obrovský ledopád, dělící tábor od stěny Manáslu. Horolezcům začala běžná rutina, která je víceméně obdobná na všech vysokých kopcích. Práce v táboře, aklimatizační výstupy, jídlo, odpočinek, bolesti hlavy, nevolnosti. To vše, dokud si tělo nepřivykne na nezvyklou nadmořskou výšku. „Během prvních dní jsme při budování tábora uskutečnili i několik aklimatizačních výstupů. Každý výškový metr byl po návratu znát. Spánek byl klidnější, odešly nepříjemné bolesti hlavy i nevolnosti,“ vzpomíná Milan Wlasák. Teplota se přes den vyšplhala občas k nule, v noci pak spadla pod minus patnáct stupňů. Po třech

dnech se horolezci začali chystat na první výstup a vybudování prvního výškového tábora C1.

Cesta do C1

Karma opět navařil vydatnou snídani. Po třech dnech si tělo zvyklo na výšku, ve které se nacházel base camp. Ve stanech již ležely připravené batohy, obsahující stan, lana, jídlo a ostatní materiál potřebný pro cestu k vrcholu. Po snídani se trojice rozloučila s nepálskými přáteli. Horolezci si nasadili těžké batohy na záda a vydali se na první výstup. Nejprve museli překonat ledovcový zlom ve výšce 5200 m n. m. a najít správnou cestu, což způsobilo zpomalení postupu. Jakmile se ale trojice dostala přes tuto překážku, otevřela se před jejich zraky rozlehlá ledová pláň stoupající

k obrovskému ledopádu. Chůze tímto zvrásněným terénem byla relativně jednoduchá. Mačky se sem tam zabořily do navátého sněhu, ale jinak cesta vedla po tvrdém ledovci. Horolezci postupovali stále výš s občasnými pauzami na odpočinek. Přece jen museli ten den překonat výškový rozdíl přesahující devět set metrů. „Pozdě odpoledne jsme vybudovali tábor pod skalním masivem, na kterém měl stát tábor C1. Průběh noci byl asi podobný všem předchozím, přerušovaný spánkem, který nebyl příliš kvalitní, a tak jsme s úsvitem začali chystat přesun do místa, kde podle plánu měl C1 skutečně stát. Tábor měl být o 250 m výše. Ale jak se záhy ukázalo, úsek nebyl zadarmo.“ říká Pavel Krupička. Horolezci se následující den ráno dostali do míst, kde byl nafoukaný přemrzlý sníh znemožňující normální postup. „Propadali jsme se po kolena, někdy až po pás do sněhu!“ popisuje situaci Pavel.

Štědrý den, na který nezapomenou

Pavel se špatně aklimatizuje a sestupuje až do Samagaonu. Milan s Honzou se mezitím snaží posunout tábor C1 do míst, kde má stát. Hledají cestu dalšího postupu a střídavě tráví čas na kopci a v BC, kde se regenerují pro pokračování cesty. V době odpočinku se věnují četbě zpráv, novin a časopisů. Nejdiskutovanějším tématem se stává hospodářská krize, na kterou nalézají na plošině zapadlé daleko v Himálaji, ve výšce 4854 m n. m., hned několik řešení. Dva dny před Štědrým dnem pak přichází z Pavlova PDA napojeného na satelitní telefon do Čech tato zpráva: C1, 5750 m n. m. -20 °C. Vánoce se nám přiblížily, my je budeme slavit ve výškovém táboře C1. Jsme již zachumláni ve spacácích a užíváme si vánoční idylky. Přejeme všem našim blízkým lidem a příznivcům šťastné a veselé Vánoce.

Na Štědrý den jsme podnikli další pokus o postup do tábora C2 – a další neúspěšný.

A zatímco většina národa se oddává hysterii zvané Vánoce, nakupuje se, šílí, uklízí, peče cukroví a tak dále, tak se tři čeští horolezci snaží najít cestu obrovským ledopádem. Tři dny se s vypětím všech sil snaží projít pohybující se masou obrovských ledových bloků, které brání v postupu. Situaci komplikuje další faktor, kterým je nafoukaný přemrzlý sníh z horních partií kopce. Paradoxně nemá Milan Wlasák na osmitisícovém kopci potíže s nekonečným přívalem sněhu. Je to snad i poprvé, kdy neprobíhá čilá každodenní komunikace se zpravodajkou českých horolezců Alenou Zárybnickou. Je pěkné počasí, za celou dobu sněžilo snad jen jednou, teploty se pohybují v rozmezí od -30 do 0 °C.

Na Štědrý den kluci podnikli další z mnoha pokusů o postup do tábora C2. Z předchozích dní měli zčásti zajištěný průchod ledopádem fixními lany. Cesta, dá-li se tak nazvat průchod obrovskými bloky ledu, které se pomalu pohybují, praskají a jinak pracují, byla velmi nebezpečná. Obrovské séraky hrozily utržením, všude byly zaváté trhliny. Jištění komplikoval nafoukaný sníh, ve kterém nebylo možné zavrtat vývrtku a leckdy ani ledovou kotvu. Kluci se často brodili v hlubokém krystalickém sněhu až po prsa. „Když jsem přelézal jeden z mnoha obrovských ledových bloků, ozvala se obrovská rána a vše se zachvělo. Málem jsem si strach nadělal do kalhot. Myslel jsem si, že už jsem strach párkrát zažil, ale tady jsem poprvé zjistil, co to znamená ve skutečnosti,“ popisuje vzrušeně Milan Wlasák.

Inzerce 900004256

**TĚLO JE ČISTÉ TAK,
JAK ČISTÁ MÁTE JÁTRA.**

PRO.MED.CS
Praha a.s.

Detoxikační kúra
zlepší vaši celkovou
kondici i vzhled.

250 mg Silybum marianum
v 1 tobolce = denní dávce.

Regenerujte svá játra.

Následkem nezdravého životního stylu je přetěžována přirozená schopnost jater detoxikovat ve vašem těle jedovaté látky. Chraňte svá játra, chráníte tím své tělo.

Vyzkoušejte nejsilnější přírodní detoxikační kúru Natrodale® OSTROPESTREC

**K dostání
30 a 60
tobolek!**

Doplňte stravu
Úbíte na růnorodou
a vyváženou stravu
a zdravý životní
styl.

Natrodale® Ostropestrec:

- pomáhá odstraňovat jedovaté látky z těla
- přispívá k posílení, regeneraci a ochraně jater
- podporuje činnost žlučníku
- pomáhá neutralizovat a detoxikovat léky, drogy, chemické příměsi a alkohol
- má antioxidační účinky

www.planetazdravi.cz

Ledová past ukončila naděje horolezců na první zimní výstup na osmitisícovku.

Na první vánoční svátek přichází další zpráva:

„Došli jsme až k obrovské, asi 2 m široké trhlině, hloubku jsme nebyli schopni odhadnout. Ta se táhne z jedné strany ledopádu až k druhé straně, kde je zakončená čelem ledopádu. Za touto trhlinou to vypadá, že jsou další podobného charakteru. Navíc tu leží víc než metr přemrzlého sněhu. Vystoupali jsme po silně lavinězném svahu do úrovně přechodu séraku z podzimní sezony a při traverzování séraku jsem zjistil, že vše je tu značně nestabilní a není zde možné zajistit cestu tak, aby vydržela víc než jen průchod jednoho člověka. Pokaždé, když nalezneme stopy po cestě z podzimu, jsou všechny pod metrovou vrstvou nesoudržného sněhu. Po zralé úvaze o všech možnostech průchodu do C2 jsme byli nuceni uznat, že se tam prostě nedostaneme. Musíme to vzdát, není jediná bezpečná cesta, kterou jsme schopni našimi prostředky zajistit.“

Honza stojí po kolena zabořený v sypkém sněhu. Je poměrně teplo a navíc má za sebou náročný postup hlubokým sněhem, takže je jen nalehko oblečený.

S Milanem jej poutá dlouhé lano, na jehož konci je uvázaný. Milan dobírá a křičí na Honzu, aby zjistil, proč nepokračuje dál. Pavel je o dalších třicet metrů dál a vše sleduje skrz hledáček kamery. Sleduje Honzu. Zoomuje na detail jeho hůlek, které se zakusují do sněhu a boří se. Po jejich zásahu najednou dochází k propadnutí sněhové krusty. Postupně se kolem Honzy tvoří čím dál větší bezedná díra.

Pavel švenkuje na Milana. Ten křečovitě drží lano procházející okem osmy. Ze zamračeného Milanova obličje lze vyčíst rozčilení. Honza propichuje vrstvu ledu po své levé ruce. Utrhne se velký kus těsně vedle jeho levé boty a s hukotem se zřítí kamsi do hlubin obrovské trhliny. Honza stojí na malém cípu. Kolem něho je

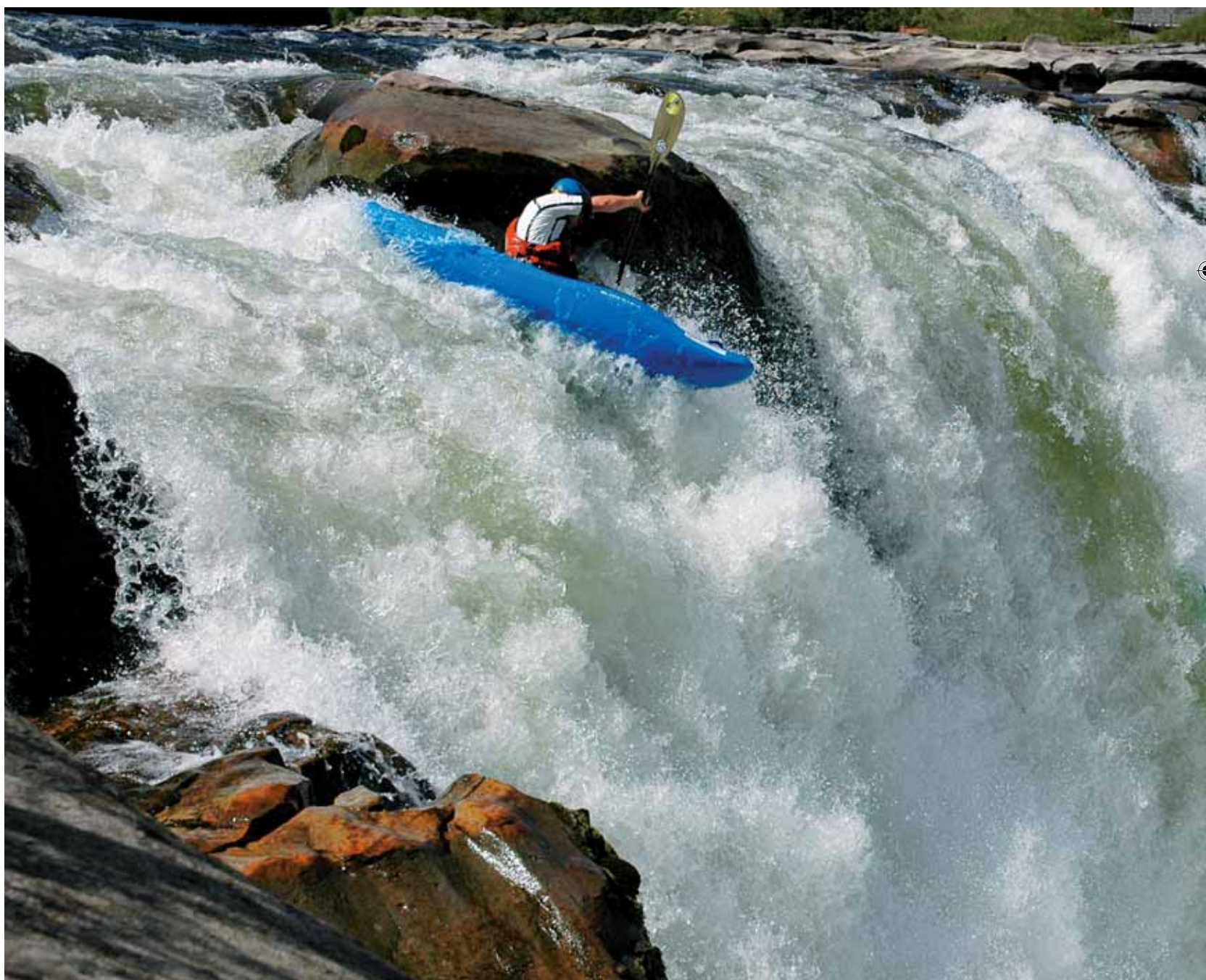

obrovská ledová past, které se s obrovským štěstím vyhnul. Past, která ukončila naděje a plány o první zimní výstup na osmitisícovku.

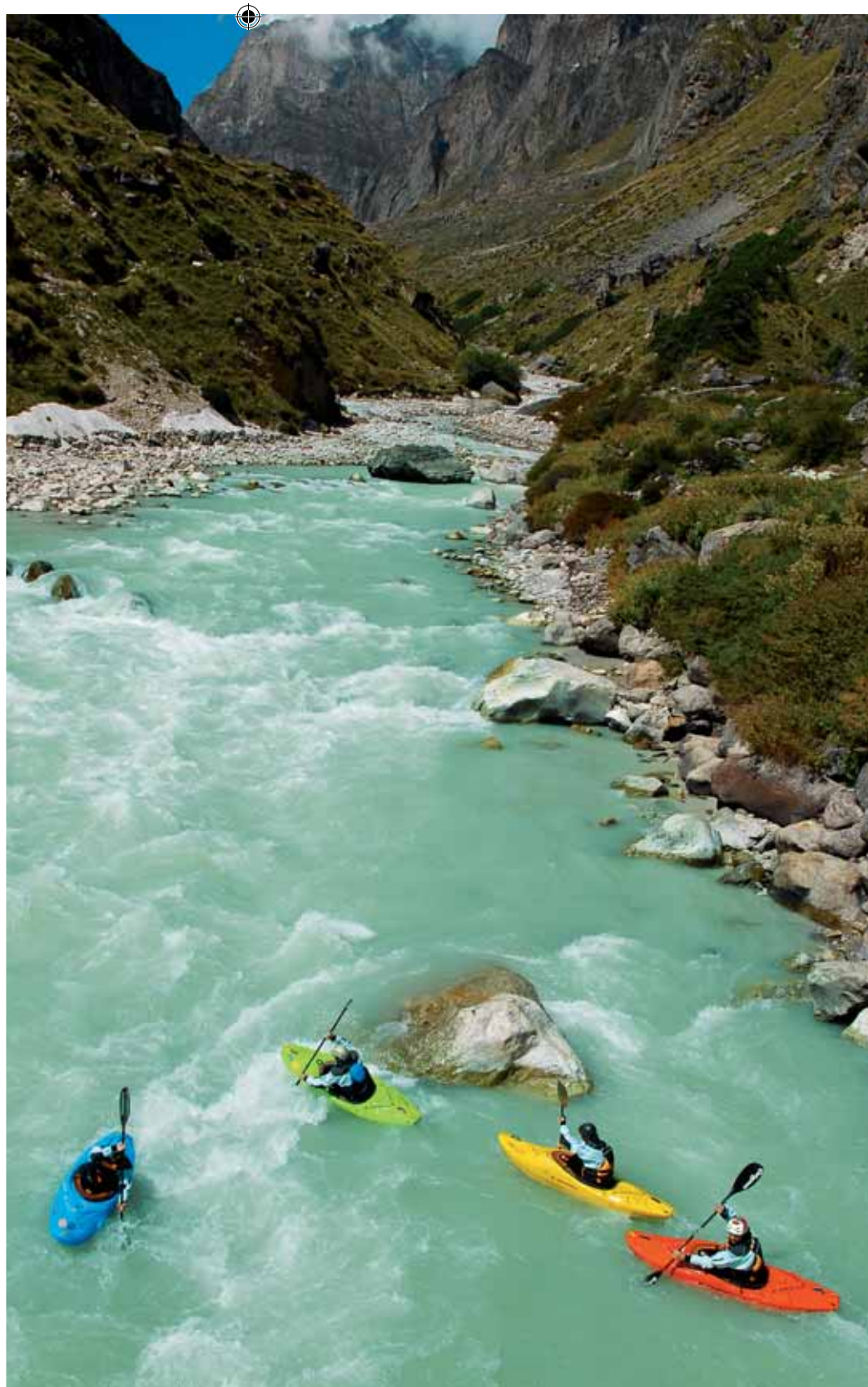
Epilog

Horolezci sbalili C1 a po několika dnech i základní tábor a vydali se na dlouhou cestu domů. Tentokrát ne helikoptérou, která měla pouze ušetřit čas. Vydali se na dlouhý trek. Nejprve do Samagaonu a po pár dnech níže do údolí a posléze autobusem do Káthmándú. Když procházeli dlouhým údolím pod Manaslu, která je nepustila ke svému vrcholu, poprvé si uvědomili krásu celé oblasti. Vnímali okolní přírodu a lidi. Vše dosud nezkažené návalem turistů. „Byl to jeden z nejkrásnějších treků, jaké jsem zažil. Nikde jsme nepotkali jediného bílého člověka. Byli jsme tu jen my, pár horských lidí a kopce. Nádherné kopce.“ ■

V HLAVNÍ ROLI VODA

Nechte se inspirovat vodní a podvodní říší. Na kajaku, v kánoi, na raftu či s potápěčskou výstrojí? Stačí si jen vybrat. Na vodě i pod ní objevíte nový svět, který vás uchvátí.

KANOISTIKA

Při vyslovení slova kanoistika se člověku většinou vybaví romantická plavba v indiánské kánoi po hladině jezera. Avšak tímto pojmem se označuje řada vodních sportů provozovaných dnes již především na kajaku. Je to samozřejmě rychlostní kanoistika a slalom na divoké vodě, tak jak jej známe z televizních přenosů. Přenesme se ale z uzavřených umělých kanálů ven do přírody na více či méně divoké řeky. Vodní turistika je nejrozšířenějším vodním sportem a možná i pomyslnou startovní čarou

k ostatním aktivitám. Výhodou vodní turistiky jsou nízké nároky na techniku plavby na kánoi nebo turistickém kajaku.

Většinou se splouvají mírně tekoucí řeky, kde hladinu adrenalinu zvedá splouvání uměle vybudovaných jezů či „šlajsen“. Ne nadarmo se říká, že jsme vodáckým národem, vždyť kdo alespoň jednou nesplul Vltavu pod Vyšším Brodem? Nezapomínejte však při splouvání řek na dvě důležité věci. Nepodceňujte nebezpečí a mějte s sebou vždy alespoň plovací vestu! Nezapomeňte také, že alkohol na vodu nepatří!

Lokality

Nejznámějšími řekami vhodnými pro vodní turistiku je Vltava, Sázava, Lužnice, Ohře, Divoká Orlice a další. Přehled řek, jejich splavnost, nebezpečné jezy, popřípadě přehled půjčoven jsou popsány na serveru www.hydromagazin.cz.

KAJAKING

Kajaking je vyšší formou vodáctví. Ke splouvání řek je již zapotřebí nejen rozsáhlejšího vybavení zajišťujícího bezpečnost, ale hlavně dovedností, mezi které patří například takzvaný eskymácký obrat. Kajaking je asi nejvíce se rozvíjející vodní sport, u kterého vzniklo několik odnoží, které jsou dány podmínkami v daných lokalitách a podle kterých se používají i specifické lodě – kajaky. Nejrozšířenější je samozřejmě splouvání divokých řek, peřejí, vodopádů. K tomu už ale člověk potřebuje nějaké zkušenosti. Bohužel kromě jarního období, kdy taje sníh v horských

oblastech a následně se zvyšuje průtok v horských řekách, není u nás mnoho možností. Proto většina „pádlerů“ vyrazí do atraktivních oblastí, jakými jsou řeky v Rakousku či v Norsku. I přes tento nedostatek patří čeští vodáci ke světové špičce. Osobnosti, jakými je Honza Lásko nebo mladý kajakář Jakub Němec, se zapisují do historických tabulek nejen svými kousky – splutím nejobtížnějších řek, ale i v soutěžích, které jsou na těchto řekách pořádány a které nemají například s vodním slalomem už mnoho společného. Právě z nedostatku lokalit nebo možná jako náhražka vznikl mladý a dosud se rozvíjející sport, kterému se říká freestyle či rodeo na divoké vodě. Jedná se o akrobacii na jednom místě. Většinou je to vlna nebo takzvaný válec, ve kterém se vodák pokouší udělat dnes již popsané a standardizované triky. Mezi nejatraktivnější patří ty, kdy vodáci létají.

Airloop, backloop... Také v této oblasti držíme výrazně krok se světem. Dokládá to i světový pohár, který se minulý rok konal v Praze-Troji a ve kterém naši freestyleři obsadili první místa. Poslední kategorií je seakayak. Mořský kajak je označení pro kajak určený nejen k plavbě po moři, ale i po rozsáhlých vodních plochách, jezerech či velkých a dlouhých řekách. Přestože seakayaking je asi nejstarší formou plavby na kajaku, kterou se lidé učili od Eskymáků, u nás si ho vodáci oblíbili až v posledních letech. Mořské kajaky umožňují díky své stavbě a místu pro uložení vybavení dlouhé výpravy.

Lokality

Mezi nejvyhlášenější kajakové lokality patří Norsko, které je společně s Novým Zélandem asi nejzajímavější destinací. V Evropě jsou pak nejdostupnější alpské řeky v Rakousku a krásné údolí řeky Soča ve Slovinsku. Toto údolí nabízí

Foto: ww8 expedition group o. s., profimedia.cz a AlpiCenter d.o.o.

i další zajímavé aktivity, jakými jsou rafting a canyoning. Krásné řeky jsou na Korsice, ve Francii, ale i na východě Evropy. Stále častěji vyrážejí čeští vodáci do odlehlých a exotických lokalit v Asii a do zemí, jakými jsou Turecko, Nepál, Indie, Pákistán, ale i na ostatní kontinenty (Bílý a Modrý Nil, legendární Zambezi a další africké řeky nebo řeky v Jižní Americe).

RAFTING

Kořeny raftingu sahají do roku 1850, kdy byl poprvé popsán způsob přepravy osob po řece americkým poručíkem Johnem Fremontem. Rafting, tak jak jej známe dnes, se začal masově rozvíjet v šedesátých letech minulého století v Americe,

kde se největší atrakcí stalo splouvání legendárního Grand Canyonu. Na základě obrovského boomu byl zařazen mezi olympijské sporty, díky čemuž jeho popularita nadále vzrůstala.

U nás se o popularitu tohoto sportu zasloužila parta vodáků, kteří na začátku sedmdesátých let zkonstruovali první verzi legendárního nafukovacího člunu Matylda. Jedná se o dnešního senátora Jaromíra Štětinu a profesora Otakara Štěrbu, kteří se vydali na mnoho výprav do Ruska a následně do Pákistánu a Indie. O všem se píše v knize Jaromíra Štětiny S Matyldou po Indu. Dnes je rafting masově provozován závodně i rekreačně. Vodáci na raftu podnikají dobrodružné expedice do neprobádaných koutů

světa, rafting slouží jako prostředek pro firemní akce. Proto je dnes v produkci výrobců několik typů člunů od čtyř- po devítičlenné posádky. Rafting je pro mnoho lidí synonymem pro vodáctví. Možná i proto, že nasednout do člunu a odrazit od břehu není zas tak složité. Navíc raft budí dojem bezpečí. Velký člun musí být přece nepotopitelný. Copak o to, to on je, ale už ne jeho posádka. Právě při „raftingu“ a splouvání řek na ostatních nafukovacích člunech dnes dochází u nezkušených vodáků k mnoha zbytečným nehodám, které často končí utonutím.

Rafting dnes nabízí mnoho cestovních kanceláří a agentur. Pokud se rozhodnete pro jednu z nich, zjistěte si, jaké jsou její zkušenosti s raftingem, kdo

Inzerce 900004294

SAMBA. Pohoda.

Kvalita bez kompromisů

 zelezný

Antonín Železný | M.Cibulkové 9, 140 00 Praha 4 | tel.241 401 021 | gsm: 603 980 990 | www.zelezny.cz

bude váš raft ovládat a jaké zkušenosti guide má. Standardem je neoprenové oblečení, vesta a helma. Bez tohoto vybavení do raftu vůbec nevstupujte.

Lokality

Lokality pro rafting jsou mnohdy společné s těmi, na kterých se pádluje na kajaku. Vyzkoušet rafting můžete na umělých kanálech, kde se tato služba komerčně provozuje. Raftuje se na Jizeře, Kamenici, Sázavě, horním toku Labe nebo při vypouštění přehrady Lipno. Za dobrodružstvím pak je možné se vypravit do Slovinska na Balkán či do Nepálu, Indie a Afriky. Pokud budete mít štěstí a budete vylosováni, prožijete úžasnou jízdu v kolébce raftingu na řece Colorado a proplujete Grand Canyonem.

POTÁPĚNÍ

Potřeba člověka sestoupit pod hladinu moře za vojenským, záchranným, rekreačním nebo loveckým účelem sahá až hluboko do starověku.

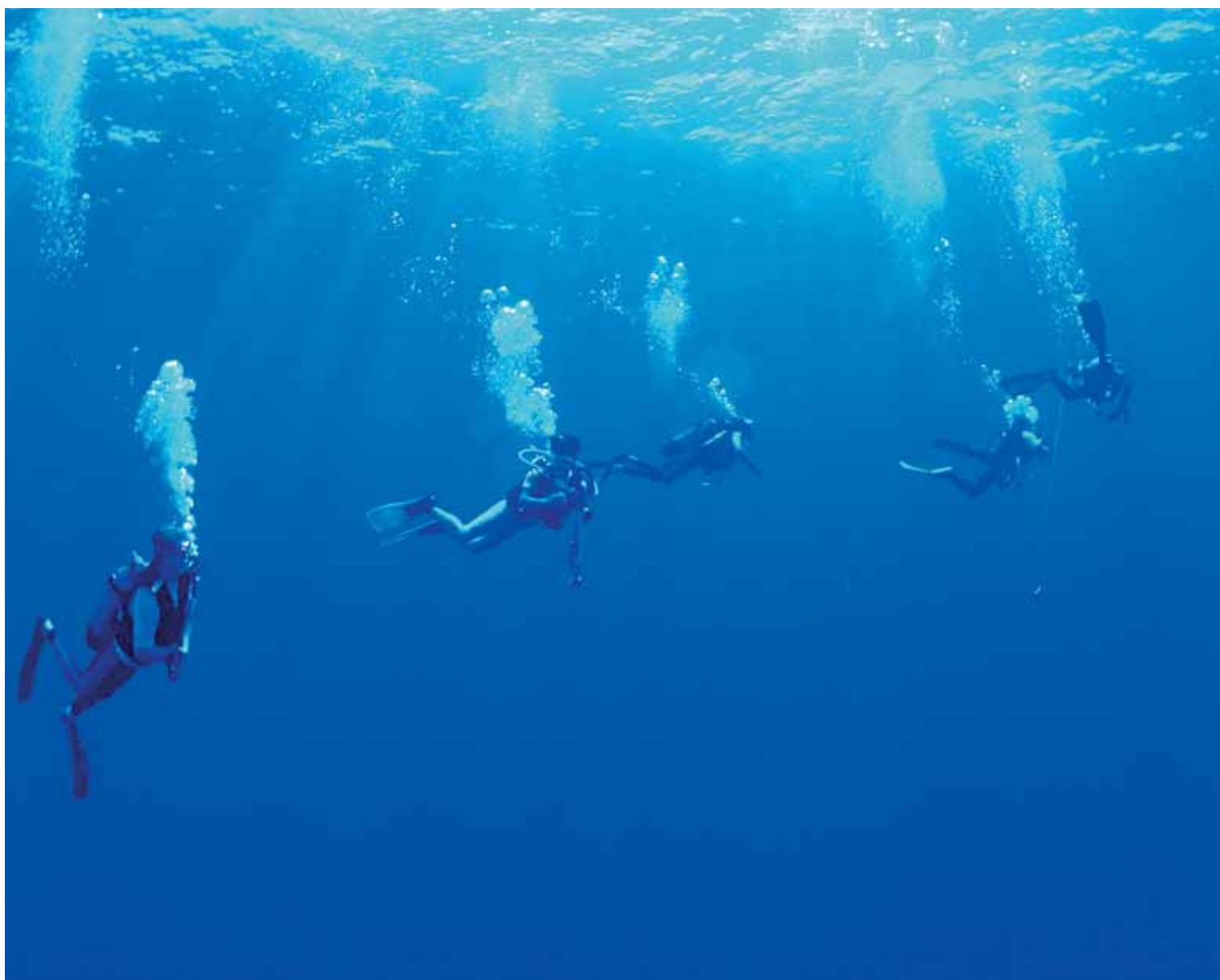
Od dob prvních dobrodružných sestupů uběhla spousta času a díky vývoji techniky se potápění stalo poměrně dostupným a stále populárnějším sportem. Ani sebedokonalejší výstroj ale nedokáže zabránit všem možným nástrahám, které na nás pod vodní hladinou mohou čekat. Potápění bývá často označováno jako sport rekreační. S nabídkou zkušebních ponorů se běžně setkáte na dovolené u moře a kurz potápění můžete absolvovat v každém větším městě v České republice. Průběh kurzu bývá většinou shodný a skládá se z několika hodin teoretické přípravy, přípravných ponorů v bazénu a několika ponorů v takzvané volné vodě, tedy v lomech,

Když překonáte strach, vašeň pro potápění vás už nepustí.

přehradách, popřípadě na některé z českých základen u moře. Ani sebelepší instruktor a mezinárodně uznávaný výcvikový systém z vás ale potápěče neudělá. Potápěčem se člověk stává postupně, s každým dalším ponorem a s každou další novou zkušeností.

Lokality

Většina filmů a dokumentů o potápění vzniká u moře. Krásná modrá voda, téměř neomezená viditelnost a spousta pestrobarevného života všude kolem. To ale neznamená, že za krásným ponorem musíte bezpodmínečně cestovat stovky a tisíce kilometrů. I v České republice najdete řadu nádherných lomů, tajemných přehrad a pískoven, ve kterých se to rybami jen hemží. Potápění v tuzemských vodách je ale svým způsobem náročnější než výlet pod mořskou hladinu. Musíte počítat s horší viditelností a samozřejmě i s chladnější vodou, která nesvědčí

nejen vašemu organismu, ale klade větší nároky i na používanou techniku. Výběr vhodné lokality a tomu odpovídajícího vybavení je pro bezpečné potápění nezbytný. Přehledně řazený katalog českých i zahraničních potápěčských lokalit a spoustu dalších zajímavých rad a informací najdete na adrese www.adrex.cz/potapeni

CANYONING

Historie canyoningu se začala psát ve druhé polovině 19. století, když francouzský speleolog Édouard-Alfred Martel poprvé sestoupil do mnoha v té době neprozkoumaných kaňonů v Provensálsku a v oblasti přímořských Alp. Za průkopníky canyoningu by mohla být považována řada Francouzů, Španělů, Italů a v poslední době i Němců. Mezi ně patří například Jacques Moreau, Cazales Dubosq, z nedávné historie Robert de Joly nebo Pierre Minvielle, který v roce 1977 vydal v mnichovském nakladatelství Verlag knihu popisující kromě 92 horských túr poprvé v historii i 9 prostupů různými kaňony. Od dob prvních objevů se mnoho změnilo. Těžká konopná lana, provazové žebříky, železné kované skoby byly nahrazeny např. expanzními nýty, moderními slaňovacími pomůckami, lany z umělých vláken.

Canyoning je dnes vnímán jako specifická outdoorová sportovní aktivita, která se ve velkém provozuje komerčně. Především díky technickým vymoženostem, které jsou dnes běžně k dispozici. Na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století vznikají ve Francii, Španělsku, Itálii, Německu canyoningové asociace. Z důvodu masového rozšíření tohoto sportu vzniká v roce 1995 asociace profesionálních průvodců canyoningu – Evropská komise canyoningu (C.E.C.). V České republice se canyoning dostává do podvědomí outdoorových nadšenců až po roce 1989 a pádu komunistického režimu. V roce 2004 vzniká Česká asociace canyoningu, která má za cíl vytvářet podmínky pro provozování této činnosti doma i v zahraničí, zajišťovat a provádět vzdělávání, školení a výcvik svých členů a v neposlední řadě i spolupracovat s orgány a institucemi státní správy a ochrany přírody.

Lokality

Nejdostupnější lokalitou je údolí řeky Soča a okolí obce Bovec ve Slovinsku. Navíc v Bovci trvale působí Česká asociace canyoningu (www.alpicenter.cz). Je zde 28 prostoupených kaňonů. Další oblíbenou lokalitou je Itálie s 22 kaňony, Španělsko, Rakousko a Korsika. Více na www.canyoning.cz ■

